

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi

Łódź, dnia

listopada 2011 r.

Pan

Jan RYŚ

Starosta Pajęczański

LLO-4101-18-05/2011
P/11/002

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi skontrolowała w Starostwie Powiatowym w Pajęcznie, zwanym dalej „Starostwem”, pozyskiwanie środków z budżetu Unii Europejskiej w latach 2007–2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 17 października 2011 r. - Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Staroście niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Powiatu w powyższym zakresie, pomimo stwierdzonych uchybień polegających na odstępieniu od aplikowania o środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na realizację dwóch zadań inwestycyjnych, których współfinansowanie z tego Funduszu przewidziano w Planie Rozwoju Lokalnego i Wieloletnim Planie Inwestycyjnym, niezaktualizowaniu tych dokumentów strategicznych oraz nierzetelnym sporządzeniu 4 wniosków o dofinansowanie, które w konsekwencji uzyskały negatywną ocenę formalną.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231 poz. 1701 ze zm.

1. Stosownie do art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska² dla Powiatu Pajęczańskiego opracowane zostały Programy Ochrony Środowiska na lata 2004 – 2011 oraz na lata 2008 – 2011, z prognozą na lata 2012-2015. Zadania inwestycyjne Powiatu wynikające m.in. z tych programów oraz planowane źródła ich finansowania zostały wykazane w Planie Rozwoju Lokalnego na lata 2008-2015 („PRL”) i Wieloletnim Programie Inwestycyjnym na lata 2007-2015 („WPI”). Nie w każdym przypadku jednak inwestycje były rozpoczynane i realizowane zgodnie z tymi dokumentami. Z zaplanowanych 11 zadań nie rozpoczęto przygotowania infrastruktury dla stref inwestycyjnych w obszarze oddziaływania Elektrowni i Kopalni Bełchatów oraz infrastruktury dla stref inwestycyjnych Powiatu. Zadania te miały być realizowane odpowiednio w latach 2009-2015 i 2011-2015 oraz współfinansowane środkami unijnymi w łącznej kwocie 93.940 tys. zł.

Jak wyjaśnił Pan Starosta, w chwili obecnej weryfikowane są zadania inwestycyjne przewidziane do realizacji w następnych latach i w związku z tym skorygowane zostaną także zapisy umieszczone w dokumentach strategicznych Powiatu.

2. NIK pozytywnie ocenia aktywność Powiatu w pozyskiwaniu środków unijnych. W badanym okresie Starostwo złożyło 25 wniosków o dofinansowanie (w tym 3 pierwotnie odrzucone, a następnie uzupełnione oraz ponownie złożone w innych naborach), z tego 2 wnioski w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO), 19 wniosków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (POKL) i 4 wnioski w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW). Łączna wartość projektów wynosiła 25.505 tys. zł, w tym wnioskowane dofinansowanie z UE - 20.774 tys. zł. Ponadto w partnerstwie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego i Województwem Łódzkim jako Liderem, podpisano umowę o dofinansowanie projektu pn. „Budowa zintegrowanego systemu e-usług publicznych Województwa Łódzkiego”, w kwocie przypadającej na Powiat Pajęczański – 186 tys. zł, w tym ze środków UE - 158 tys. zł. W ramach RPO złożono wniosek o dofinansowanie termomodernizacji obiektów oświatowych, który został odrzucony z powodu braków formalnych, tj. m.in. z powodu błędów w obliczeniu kosztów kwalifikowanych i niekwalifikowanych projektu. Uzupełniony i poprawiony wniosek o dofinansowanie tego projektu przyjęto do realizacji w innym naborze i przyznano dofinansowanie ze środków unijnych w kwocie 4.780 tys. zł.

² Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.

Spośród 19 wniosków złożonych w ramach POKL, jeden został przyjęty do realizacji z dofinansowaniem w kwocie 607 tys. zł, sześć ocenionych zostało pozytywnie, lecz nie uzyskano dofinansowania z powodu wyczerpania alokacji przewidzianej dla konkursu, 11 odrzucono na etapie oceny merytorycznej, a jeden uzyskał negatywną ocenę formalną z powodu niewskazania we wniosku jednostkowego kosztu projektu.

Dwa wnioski złożone w ramach PROW z powodu nierzetelnego ich przygotowania pod względem formalnym, w tym m.in. braku oceny oddziaływania na środowisko, zostały odrzucone. Ponownie, po stosownych korektach i uzupełnieniach brakującej dokumentacji, zostały przyjęte do realizacji w innym naborze z dofinansowaniem środkami UE w łącznej wysokości 5.416 tys. zł.

Ponadto powiatowe jednostki organizacyjne (Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej, Powiatowy Urząd Pracy i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie) w badanym okresie złożyły ogółem 15 wniosków w ramach RPO, POKL oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, z których jeden - złożony przez SP ZOZ - umieszczony został na liście rezerwowej, a pozostałe zostały przyjęte do realizacji z dofinansowaniem środkami unijnymi w łącznej wysokości 11.980 tys. zł.

NIK zauważa, iż modernizację i termomodernizację Ośrodka Zdrowia w Strzelcach Wielkich przeprowadzono odpowiednio w latach 2008 i 2010 ze środków własnych Powiatu w łącznej wysokości 426 tys. zł, pomimo ujęcia tych zadań w PRL i WPI z planowanym dofinansowaniem środkami unijnymi w kwocie 425 tys. zł.

Decyzję o odstąpieniu od wnioskowania o dofinansowanie realizacji tych zadań podjęły organy Powiatu działające w poprzedniej kadencji (w latach 2006-2010).

W badanym okresie Starostwo złożyło dwa protesty dotyczące negatywnych ocen wniosków o dofinansowanie środkami unijnymi, z których jeden dotyczący termomodernizacji obiektów oświatowych złożony w ramach RPO został odrzucony, a drugi dotyczący wniosku złożonego w ramach POKL rozpatrzono pozytywnie i wniosek skierowano do ponownej oceny. W wyniku ponownej oceny merytorycznej wniosek nie uzyskał minimum punktowego.

W latach 2007- 2011 r. (I półrocze) nie zaistniała sytuacja, w której Starostwo zrezygnowałoby z przyznanego dofinansowania lub ponosiło koszty związane z przygotowaniem wniosku o dofinansowanie przy jednoczesnym braku aplikowania o środki unijne.

3. Obowiązki związane z pozyskiwaniem środków unijnych w Starostwie w badanym okresie wykonywało sześć osób, przy czym stan zatrudnienia w komórce organizacyjnej Starostwa wykonującej te zadania ulegał zmianom i wynosił od 2 osób w 2007 r. do 4 osób w 2011 r. Osoby te posiadały odpowiednie wykształcenie i uczestniczyły w szkoleniach organizowanych w ramach poszczególnych programów operacyjnych. Pracownicy wykonujący powyższe zadania podlegali ogólnym zasadom wynagradzania i premiowania, obowiązującym w Starostwie.

Czynności związane z opracowywaniem wniosków oraz obsługą projektów wykonywali pracownicy Starostwa. Firmom zewnętrznym zlecono natomiast opracowanie studiów wykonalności termomodernizacji obiektów oświatowych (za wynagrodzeniem w łącznej kwocie 42 tys. zł), które były niezbędne do wystąpienia z wnioskiem o dofinansowanie tego zadania.

4. Powiat nie dysponuje środkami finansowymi umożliwiającymi realizację inwestycji współfinansowanych z funduszy europejskich bez konieczności zadłużania się na pokrycie wkładu własnego wymaganego od potencjalnych beneficjentów.

Zadłużenie Powiatu w badanym okresie nie przekroczyło progów ostrożnościowych określonych w ustawie o finansach publicznych³ i w latach 2007-2011 (I półrocze) wynosiło od 17,7% do 37,6% w stosunku do osiągniętych dochodów. Na koniec lat 2007-2010 oraz pierwszej połowy 2011 r. Powiat posiadał zadłużenie z tytułu kredytów bankowych i pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska, które wynosiło odpowiednio: 5.605 tys. zł, 5.398 tys. zł, 8.050 tys. zł, 7.482 tys. zł, 6.688 tys. zł. W kolejnych latach objętych kontrolą, spłata zadłużenia wynosiła: 2.249 tys. zł, 4.739 tys. zł, 1.406 tys. zł, 1.675 tys. zł, 794,2 tys. zł i stanowiła od 4,3% do 15,5% dochodów Powiatu, przy czym w żadnym z badanych lat nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- spowodowanie dostosowania Planu Rozwoju Lokalnego i Wieloletniego Programu Inwestycyjnego do aktualnych potrzeb i możliwości realizowania ich przez Powiat Pajęczański,
- rzetelne sporządzanie wniosków o dofinansowanie projektów współfinansowanych ze środków unijnych.

³ Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.) oraz ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.)

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje od Pana Starosty przedstawienia w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu jego realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.